

**МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«СУЧАСНІ ДОСЯГНЕННЯ
ВІТЧИЗНЯНИХ ВЧЕНИХ
У ГАЛУЗІ ПЕДАГОГІЧНИХ
ТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК»**

2–3 березня 2018 року

**Київ
2018**

**Громадська організація
«Київська наукова організація
педагогіки та психології»**

**ЗБІРНИК ТЕЗ
НАУКОВИХ РОБІТ**

учасників міжнародної
науково-практичної конференції:

**«СУЧАСНІ ДОСЯГНЕННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ
ВЧЕНИХ У ГАЛУЗІ ПЕДАГОГІЧНИХ
ТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК»**

2-3 березня 2018 року

ЧАСТИНА II

Київ
2018

УДК 001.8:37.01+159.9(063)
С 91

Сучасні досягнення вітчизняних вчених у галузі педагогічних та психологічних наук: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Україна, 2–3 березня 2018 року). – К.: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2018. – Ч. 2. – 116 с.

УДК 001.8:37.01+159.9(063)
С 91

У збірнику містяться матеріали, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні досягнення вітчизняних вчених у галузі педагогічних та психологічних наук». Для студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів, науковців та представників громадських організацій.

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 6. СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Кулик І. В., Возняк І. С. ЗЛОЧИННІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ.....	6
Казаннікова О. В. КРИТЕРІЇ, ПОКАЗНИКИ ТА РІВНІ СФОРМОВАНOSTІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ.....	10
Токарук Л. С. БАТЬКИ НА ЕКСПОРТ: КОМУ ПОТРІБНІ ДІТИ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ.....	14

СЕКЦІЯ 7. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ

Гоблик В. В., Алмашій І. І. ВПЛИВ ЕКОНОМІЧНОГО ЧИННИКА НА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДІ.....	19
Бушуєва С. В., Притуленко О. В. КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЕТНОПЕДАГОГІКИ У ФОРМУВАННІ ЖИТТЄВОЇ ПОЗИЦІЇ ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ.....	20
Коваленко Н. О. ЗАСТОСУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОГО РЕСУРСУ ЕТНОПЕДАГОГІКИ У СУЧАСНІЙ ПРАКТИЦІ ВИХОВАННЯ.....	25
Мякєнко А. О. ОСОБЛИВОСТІ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ У ВИХОВАННІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	28
Журавель О. С., Савченко Л. Л. УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ ЯК ЗАСІБ МОВЛЕННЄСВОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	31

СЕКЦІЯ 8. ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Пинзєник О. М. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	36
Сириця В. Є., Ярославцева М. І. ВПЛИВ ПРЕДМЕТНО-ІГРОВОГО СЕРЕДОВИЩА НА РОЗВИТОК ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	41
Суворова А. Ю. ГЕНДЕРНІ УЯВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ПІД ВПЛИВОМ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	44
Тарасєнко Ю. В., Ярославцева М. І. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ДИТЯЧОЇ РУКИ І ПІДГОТОВКА ЇЇ ДО ПИСЬМА.....	47

СЕКЦІЯ 9. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ, ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ

Іванцев Л. І.

СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ВИБОРУ ЯК ЗДІЙСНЕННЯ
ПЕВНОГО ЖИТТЄВОГО ВЧИНКУ В ПСИХОЛОГІЧНОМУ КОНТЕКСТІ 50

Іванцев Н. І.

ЦІННІСНИЙ ВИМІР У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ
ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЇ..... 54

Лехкобит М. М.

РОЗВИТОК ЦІННІСНО-СМИСЛОВИХ ОРІЄНТАЦІЙ У РАННІЙ ЮНОСТІ..... 58

СЕКЦІЯ 10. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ, ПСИХОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Дуля А. В.

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ЧЛЕНІВ СІМЕЙ УЧАСНИКІВ АТО 62

Сергієнко Н. П.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ КУРСАНТІВ
ТА СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ ОВОЛОДІННЯ РІЗНИМИ ПРОФЕСІЯМИ 64

Примакова О. О., Сергієнко І. І.

ХАРАКТЕР ЗВ'ЯЗКУ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ
ТА ЕТНІЧНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ОСІБ МОЛОДОГО ВІКУ 67

СЕКЦІЯ 11. ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Дуб В. Г.

ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ СТУДЕНТІВ-ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ 71

Луцюк Я. В.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СЕПАРАЦІЇ
ВІД БАТЬКІВ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ..... 74

Мар'яненко Л. В.

САМОРЕАЛІЗАЦІЙНИЙ КОМПОНЕНТ
НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНЯ:
ПСИХОЛОГІЧНА СТРУКТУРА, ВИЯВИ, УМОВИ РОЗВИТКУ 76

Onufriieva L. A.

PERSONALITY-BASED MATURITY
AND PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF THE PERSONALITY..... 80

Золотарьова І. М., Пономарьов О. С.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ 83

Смольська Л. М.

САМОДИЗАЙН ЯК КУЛЬТУРА ЖИТТЄТВОРЧОСТІ
В ОСВІТНЬОМУ КОНТЕКСТІ..... 86

СЕКЦІЯ 10. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ, ПСИХОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Дуля А. В., аспірант

*Інститут людини
Київського університету імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ЧЛЕНІВ СІМЕЙ УЧАСНИКІВ АТО

На сьогодні одним із негативних наслідків бойових дій на Сході України є розлучення сімей учасників АТО. Основними причинами виникнення конфліктів, які призводять до розлучення сімей учасників АТО є: посттравматичний стресовий розлад в учасників АТО; нездатність членів сімей спільно вирішувати проблеми; втрата любові, недовіра, ревності, невірність; різні погляди на життя. За даними наукових досліджень від 35% до 60% сімей учасників АТО офіційно розлучаються чи опиняються на межі розлучення [1].

Питанням взаємовідносин членів сімей учасників бойових дій переймалися такі зарубіжні та українські вчені: Д. Вуд, В. Емінова, О. Григор'єва, Б. Карні, Д. Лохран, М. Поллард, Г. Циганенко.

Мета дослідження: проаналізувати взаємовідносини членів сімей учасників АТО.

Сімейні відносини – це зв'язки між членами сім'ї, які проявляються через характер і способи міжособистісної взаємодії, через вплив на членів сім'ї один на одного при спільній діяльності і спілкуванні. Основою сімейних відносин є ідейні підвалини подружжя, їх життєві цілі, норми та цінності, почуття, що зв'язують подружжя, а також їх моральні якості [3].

Спілкування в сім'ї забезпечує задоволення індивідуальної потреби особистості в духовній близькості з коханою людиною. У членів сімей учасників АТО спостерігається відчуження один від одного це спричинено втратою постійних емоційних контактів. Потреба в емоційній близькості з членом сім'ї, який знаходиться в зоні бойових дій повністю не задовольняється. У членів сім'ї спостерігається дефіцит прояву позитивних почуттів, їм не вистачає відчуття ніжності, лагідності, тепла та любові, що може призвести до непорозумінь та конфліктів в сім'ї.

Досліджуючи дану проблематику ми визначили, що розлучення в сім'ях учасників АТО найчастіше відбуваються після повернення учасника АТО додому. Учасники АТО повертаються додому із переоцінкою

цінностей життя, змінами в поведінці, новими звичками, а також із деякими симптомами посттравматичного розладу, що негативно впливає на налагодження взаємовідносин із всіма членами сім'ї.

Результати нашого дослідження свідчать, що більша частина (74,5%) учасників АТО повертається додому зі змінами в типових реакціях особистості, це зміни в поведінкових, фізичних та емоційних реакціях, а також в особливостях мислення.

Під час перебування члена сім'ї в зоні бойових дій, в його родині також з'явилися нові звички, вони навчилися жити без нього та самостійно вирішувати сімейні проблеми. Член сім'ї, який залишався вдома думає, що учасник АТО не розуміє, як йому важко було самостійно вирішувати всі питання та проблеми. Учасник АТО в свою чергу вважає, що ніхто з рідних не може його зрозуміти, що він пережив, це часто призводить до виникнення негативних емоцій, які й можуть стати причиною виникнення конфлікту. Подружжя перестає розуміти один одного та починаю звинувачувати один одного.

Слід зауважити, що інколи після повернення учасника АТО додому, він починаю зловживати алкоголем та агресивно поводитись по відношенню до рідних, що може стати основною причиною розпаду сім'ї.

Однією з причин конфліктів серед членів сімей учасників АТО є небажання учасника АТО вирішувати побутові проблеми та брати активну участь у вихованні дітей. Неможливість учасника АТО адаптуватися до мирного життя та виявлення бажання повернутися в зону бойових дій призводить до виникнення в членів сім'ї образи, злості стосовно нього, що призводить до непорозумінь в сім'ї [1; 2].

Розлучення емоційно важко переживає не лише подружжя, але й діти. Під час перебування батька в зоні бойових дій діти знаходяться в стані занепокоєння, тривоги та страху за життя батька, з нетерпінням чекають на нього. Коли він повернення додому, і в сім'ї виникають конфлікти діти особливо болісно реагують на це, в них виникає образа та злість на обох батьків, відчуття покинутості, а також невпевненості у своєму майбутньому, що негативно впливає на психоемоційний стан дітей та їх поведінку.

Перспективи подальших досліджень в даному напрямку є детальний аналіз взаємовідносин членів сімей учасників АТО та розробка ефективних форм та методів вирішення конфліктів серед членів сімей учасників АТО враховуючи особливості даних сімей.

Література:

1. Емінова В. Війна прийшла в сім'ю: Чому розлучені бійці та покинуті дружини звинувачують в усьому АТО [Електронний ресурс] / Валентина Емінова. – Ресурс доступу: <http://www.depo.ua>.

2. Ми пережили: техніки відновлення для сімей, військових, цивільних та дітей: практ. посіб. / [авт.-уклад. Г. Циганенко, О. Масик, О. Григор'єва та ін.]; за ред. Г. В. Циганенко. – К.: «ЛОГОС», 2016. – 100 с.
3. Сімейні відносини [Електронний ресурс] – Ресурс доступу: <http://bibliograph.com.ua/enc-Semya/4.htm>.

Сергієнко Н. П., кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри психології діяльності
в особливих умовах

*Національний університет цивільного захисту України
м. Харків, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ КУРСАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ ОВОЛОДІННЯ РІЗНИМИ ПРОФЕСІЯМИ

У сучасних умовах розвитку суспільства від фахівців вимагають умінь швидко вливатися у виробничий колектив, бути готовим в короткий термін адаптуватися до нових умов роботи, нових людей, нових стосунків. У таких умовах роль і значення професійного спілкування в життєдіяльності фахівця важко переоцінити. Оволодіння і ефективне застосування основ, норм, правил професійного спілкування відіграє важливу роль у формуванні конкурентоспроможності і творчого потенціалу молодого фахівця.

Концептуальні основи розробки проблеми спілкування пов'язані з працями Ананьєва Б. Г., Андреевої Г. М., Бахтина М. М., Бехтерева В. М., Бодальова О. О., Виготського Л. С., Леонтьєва О. О., Ломова Б. Ф., Мясищева В. М., Петровського А. В., Рубінштейна С. Л., що розглядають спілкування як важливу умову розвитку людини, його соціалізації і індивідуалізації, формування особистості [1; 3].

Ряд робіт вітчизняних (Анікеєва М. П., Бетгер В. В., Васильєв Ю. В., Грехнев В. С., Емельянов Ю. М., Жукова С. Л., Зимня І. О., Ночевник М. Н., Панасюк А. Ю., Тимофеев Ю. П.) і зарубіжних авторів (Айви А., Зимбардо Ф., Корнеліус Х., Паркінсон Дж., Рудестам К., Фейр Ш., Шостром Е.) присвячені проблемі навчання професійному спілкуванню [1; 2].

Проблема професійного спілкування була і є однією з важливих тем, це один з чинників становлення фахівця як професіонала і ефективності його взаємодії з людьми. Різна спрямованість професійної діяльності ви-